

Program för integration och
motverkande av utanförskap
2007-2011

Antagen av kommunfullmäktige
2007-11-14

Reviderad av kommunfullmäktige
2009-04-08

PROGRAM FÖR INTEGRATION OCH MOTVERKANDE AV UTANFÖRSKAP 2007-2011	3
1. Uddevallas vision	3
2. Omvärldens påverkan	3
3. Vad vill vi i Uddevalla?	4
3.1 Strategier och uppdrag	4
3.2 Externa organisationers syn på bra integration i Uddevalla	5
4. Förvaltningarnas uppdrag	5
4.1 Socialtjänsten	6
4.2 Miljö och stadsbyggnad	7
4.3 Kommunledningskontoret	8
4.4 Tekniska kontoret	11
4.5 Räddningstjänsten	11
4.6 Barn- och utbildningsförvaltningen	12
4.7 Kultur och Fritid	14
5. Utvärdering, revidering och resurser	14

Bilaga 1: Lokal överenskommelse om utveckling av introduktion för flyktingar, asylsökande och andra nyanlända invandrare i Uddevalla kommun

Program för integration och motverkande av utanförskap 2007-2011

Program för integration ska vara vägledande och stödjande i arbetet med att uppnå strategier och mål som är fastställda i kommunens strategiska plan och kommunfullmäktiges styrkort. Programmet är ett av fyra tvärssektoriella styrdokument som ska konkretisera en politisk viljeinriktning inom respektive programområde. Planeringstiden i programmet sträcker sig över en tidshorisont om 5 år, dvs. mellan flerårsplan (3 år) och Uddevalla kommuns vision (till 2020). Enligt beslut om tvärssektoriella styrdokument i kommunfullmäktige 2007-04-11 ska även Lokal överenskommelse om utveckling av introduktion för flyktingar, asylsökande och andra nyanlända invandrare i Uddevalla kommun ingå i Program för integration och motverkande av utanförskap (se bilaga 1).

1. Uddevallas vision

Arbetet med integration utgår ifrån visionen 2020 *”Uddevalla – hjärtat i Bohuslän – där människor växer och erbjuds god livskvalitet”* som sträcker sig till år 2020.

2. Omvärldens påverkan

I Sverige är närmare 1,2 miljoner människor födda utomlands och de kommande åren förväntas ett ökat mottagande av flyktingar. Regeringen fastställer att de övergripande målen för integrationspolitiken är:

- Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.
- En samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund.
- En samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt för olikheter inom de gränser som följer av samhällets grundläggande demokratiska värderingar och som alla oavsett bakgrund ska vara delaktiga i och medansvariga för.

Regeringen anger också att integrationspolitiken ska riva hinder och öppna möjligheter för alla. Den ska frigöra människors inneboende kraft och bryta det utanförskap som fått fotfäste i Sverige.

Frånsett den första tiden i landet ska det inte finna någon särpolitik för invandrare.

Den viktigaste insatsen för integration är att skapa bättre möjligheter för försörjning och egenmakt genom att driva en politik som underlättar arbete och företagande. Integrationspolitiken innebär att den generella politiken ska utformas utifrån samhällets etniska och kulturella mångfald och utifrån individens behov. De integrationspolitiska målen ska genomsyra alla politikområden.

Integrationspolitiken genomförs genom generella insatser inom bland annat arbetsmarknads-, utbildnings-, bostads- och folkhälsopolitiken. I de fall särlösningar behövs för nyanlända flyktingar ska de anpassas till den enskilda personens behov och förutsättningar.

Regeringen kommer under 2008 presentera en sammanhållande strategi för integrationspolitiken för resten av mandatperioden. Integrationsstrategin kommer att handla om generella åtgärder mot utanförskap och att med olika åtgärder ytterligare understryka arbetslinjen samt att stärka konkurrenskraften på arbetsmarknaden bl. a. för personer som är utrikes födda.

Västra Götalandsregionen beskriver i sin vision ”Det goda livet” att integration är ett generellt perspektiv, som bygger på våra demokratiska värderingar, det vill säga att alla har rätt att delta i samhället på lika villkor när det gäller utbildning, arbete, kulturliv och fritid, oavsett etniskt ursprung och kulturell bakgrund. Av Västra Götalands drygt 1,5 miljoner invånare har ca 20 % utländsk bakgrund. Av dessa bor 66 % i Göteborgsregionen, 13 % i Fyrbodalen, 12 % i Sjuhäradsregionen och 9 % i Skaraborg. Andelen invånare med utländsk bakgrund är mycket ojämn i Västra Götalands kommuner. Lägst andel har Karlsborgs kommun med 6 % och högst andel har Göteborgs kommun med 32 %. I vissa av Göteborgs stadsdelar är andelen invånare med utländsk bakgrund ca 100 % (statistik från Västra Götalandsregionens webbplats okt 2007). Enligt SCB:s statistik för 2006 är andelen invånare med utländsk bakgrund 13,5 % i Uddevalla. Definitionen utländsk bakgrund innebär att en person är utrikes född alternativt är född i Sverige med två utrikes födda föräldrar.

Regionens prioriterade områden är att:

- främja entreprenörskap och eget företagande
- främja etnisk mångfald i samhället och på arbetsmarknaden
- utveckla nya jobb och integrationsvägar inom den sociala ekonomin (frivilligsektorn)
- skapa mötesarenor och bygga nätverk
- öka den interkulturella kompetensen
- motverka främlingsfientliga attityder och etnisk diskriminering
- bättre ta tillvara och utveckla utländsk utbildning och yrkeskompetens
-

3. Vad vill vi i Uddevalla?

I Uddevalla skall råda ett klimat som bygger på de grundläggande värderingarna i ett demokratiskt samhälle. Under mandatperioden skall fokus läggas på

- arbete för jämställdhet i alla dess aspekter,
- motverka utanförskap,
- medborgarskap i form av kontrakt som bygger på demokratins grundprinciper och som medför rättigheter och skyldigheter samt
- förebyggande arbete mot hedersrelaterad problematik.

Vår syn på introduktionsersättning för flyktingar är att krav på motprestation skall gälla i form av praktik, studier och annat. Externa organisationer ska ses som en resurs i samverkan kring integration och motverkande av utanförskap.

3.1 Strategier och uppdrag

Syftet med integration har definierats i den politiska majoritetens strategiska plan 2008-2010 inom fokusområdet Utveckling:

” Vi ska värna de mångkulturella värden som tillförs Uddevalla genom invandrare och förhindra utanförskapet.

Mångfald är en resurs. Våra invandrare ska ses som en tillgång där mångfalden tillförs genom visad ömsesidig respekt. Språkutbildningen ska utvecklas liksom samverkan med andra berörda myndigheter för att förbättra introduktionen av nyanlända flyktingar och andra nyanlända invandrare.”

Kommunfullmäktige har till år 2010 fastställt 3 mål för integration i Uddevalla:

- 60 % av våra nyanlända flyktingar ska efter avslutad introduktion ha gått vidare till arbete eller utbildning
- 60 % (av målgrupp 1 i lokal överenskommelse om utveckling av introduktion) ska ha godkänt betyg i svenska-för-invandrare (SFI-D, motsvarande svenska i årskurs 6). Kommunfullmäktige antog reviderat mål 2008-06-18, till 60 % p.g.a god målluppfyllelse (tidigare mål var 25 %).
- Alla områden/stadsdelar ska ha lägst utanförskapsindex 65. Utanförskapsindex är ett nationellt index baserat på sysselsättning, skolresultat, inkomst och valdeltagande. Talet 100 = alla mellan 20-64 år är sysselsatta, alla elever slutar 9:e klass med fullständiga betyg, alla tjänar mer än 127 258 kr/år (halva medianvärdet för befolkningen i riket som helhet år 2007) och alla röstberättigade röstar. 0 betyder att ingen arbetar, ingen slutar 9:e klass med fullständiga betyg, ingen tjänar mer än 127 258 kr/år och att ingen röstar.

Två områden inom Uddevalla har ett utanförskapsindex som ligger under 65. Det är Bäve 8 (Hovhult) som har index 59,7 och Bäve 7 (Dalaberg) som har index 56,7.

3.2 Externa organisationers syn på bra integration i Uddevalla

För att få en bredare bild av hur en bra integration bör vara i Uddevalla samlades en fokusgrupp i maj 2007. Gruppen bestod av representanter för föreningsliv, studieförbund, församlingar, arbetsförmedling och primärvård. Representanterna i gruppen prioriterade följande frågor som viktiga för en bra integration i Uddevalla:

- Praktik för språk och praktik för jobb och praktik i samband med socialbidrag
- Information om hur svenska samhället fungerar
- Flera mötesplatser med svenskar
- Språket är mycket viktigt
- Sprida boendet i Uddevalla bättre. Dialog med bostadsföretagen
- Bli bättre på att ta tillvara invandrarnas kompetenser och erfarenheter
- Faddersystem
- Göra så de känner sig välkomna
- Lyssna och tillvarata önskemål och behov bättre

Organisationernas reflektioner:

- Nätverk av den typ som samlats idag är värdefulla då alla organisationer har olika infallsvinklar
- Sök och använd ”Goda exempelinvandrare”, dvs. lyft fram och visa invandrare som är en del av samhället
- Flera områden skulle kunna utveckla Navets/Dalabergsmodellen
- Gör något åt negativa mötesplatser – ex Kampenhof

4. Förvaltningarnas uppdrag

Förvaltningarna ges ett gemensamt uppdrag att ställa minst 50 praktikplatser till förfogande. Kommunledningskontoret får i uppdrag att utarbeta en modell för detta.

4.1 Socialtjänsten

Uppdrag	Uppföljning	Ambitionsnivå/Mål	Uppskattad/beräknad kostnad
1. Socialtjänsten ska genom Öppna förskolan erbjuda föräldragrupper - Introduktionsgrupper	Mäta antalet deltagare i gruppen.	1 grupp 3 ggr a´3 tim/v.	Inom ram
2. Ta fram informationsmaterial om Öppna förskolan på det antal språk som behövs.	Hur många språk informationen finns på.	Se till att aktuella språk finns översatta i tillräckligt antal utifrån beräknat behov 2011.	Inom ram
3. Sociala avdelningen ansvarar för introduktionen av flyktingar/invandrare som erhållit uppehållstillstånd. Arbetet sker enligt den arbetsmetod som anges i Lokala överenskommelsen om utveckling av introduktion, LÖK.	Uppföljning enligt Lokal överenskommelse om utveckling av introduktion för flyktingar, asylsökande och andra nyanlända invandrare i Uddevalla kommun, LÖK.	Målet är att 60 % (av målgrupp 1 i LÖK) ska bli godkända i SFI D och att 60 % är i arbete/utbildning vid avslutad introduktion.	Inom ram
4. Socialtjänsten arbetar för att utveckla arbetslinjen genom utökning av praktikplatser, SUSA-verksamhet, jobbcoaching, samt utvecklande av ett s.k Jobbcenter i samarbete med (AMA) Arbetsmarknadsavdelningen och arbetsförmedlingen.	Uppföljning enligt Lokal överenskommelse om utveckling av introduktion för flyktingar, asylsökande och andra nyanlända invandrare i Uddevalla kommun, LÖK.	Syftet med insatserna är att nå målet 60 % i arbete/utbildning vid avslutad introduktion.	Ca 2,5 mkr
5. Motverka hedersrelaterad problematik, genom satsning på utbildning av personal inom sociala avdelningen som möter personer som kan utsättas för detta, samt att utöka kuratorstjänsten på Kvinnojouren Kaprifolen med 25 %.	Andel socialsekreterare med spetskompetens.	Andel spetsutbildade socialsekreterare skall öka.	Inom ram
6. Utöka tryggheten för äldre/funktionshindrade med annat ursprungsland, genom att anställa personal med språk och kulturkunskaper och genom rörlighet av befintlig personal med språk-och kulturkunskaper.	Andel personal med annan språk-och kulturbakgrund.	Att äldre/funktionshindrade personer med annan språk-och kulturbakgrund känner sig trygga i sitt boende, särskilt boende eller i egen bostad.	Inom ram

4.2 Miljö och stadsbyggnad

Uppdrag	Uppföljning	Ambitionsnivå/Mål	Uppskattad/beräknad kostnad
1. Översättning av informationsmaterial till engelska.	Uppföljning av resultatet redovisas i förvaltningens årsredovisning.	Minst en broschyr färdigställs per år tills samtliga informationsbroschyrer är översatta (senast 2011). Syftet är att bidra med åtgärder som underlättar för aktivt deltagande i samhället.	20tkr/år
2. Satsa på energirådgivning i invandartäta stadsdelar med informationsblad på andra språk.	Uppföljning av resultatet redovisas i förvaltningens årsredovisning.	(se ovan)	20tkr/år
3. Energirådgivarna informerar om energi för grupper som läser svenska för invandrare (SFI).	Uppföljning av resultatet redovisas i förvaltningens årsredovisning.	Erbjuder SFI att de kommer 1 gång per termin under hela planperioden.	Inom ram
4. Förvaltningen ställer sig positiv till att under lämpliga förutsättningar, ta emot praktikanter (ev.prao).	Uppföljning av resultatet redovisas i förvaltningens årsredovisning.	Erbjuda 2 platser om året till Invandrarservice som koordinerar praktikplatser (praoplatser) i syfte att ge möjlighet till språkträning och introduktion i arbetslivet.	Inom ram
5. Remiss av översiktsplaner ska skickas till organisationer som representerar grupper som omfattas av Program för integration och motverkande av utanförskap, som t ex Navet, invandrarföreningar, handikapporganisationer m.fl.	Ska finnas med i översiktsplaner.	Vid upprättandet av översiktsplaner ska det göras en beskrivning av konsekvenserna ur olika integrationsperspektiv.	Inom ram
6. Medverka med samhällsinformation från Miljö och Stadsbyggnad vid introduktion/information till invandrare.	Redovisning enligt rutin i tertialrapporter och årsredovisning.	Deltagande på informationsmöte 2 gånger per år.	Inom ram

<p>7. Utbildning i natur- och kultur med "Natur- och Kulturguiden" som grund. Det kommer att skapas särskilt utrymme för integrationsfrågan på "Upplev Uddevalla", en dag som arrangeras årligen i september månad.</p>	<p>Redovisning enligt rutin i tertiärrapporter och årsredovisning.</p>	<p>En dag per år arrangeras "Upplev Uddevalla" med fokus på kultur och natur. Utbilda/informera representanter från olika föreningar/intressenter. Totalt 1 vecka per år.</p>	<p>Inom ram</p>
---	--	---	-----------------

4.3 Kommunledningskontoret

Uppdrag	Uppföljning	Ambitionsnivå/Mål	Uppskattad/beräknad kostnad
<p>1. Lättläst samhällsinformation och kommunnyheter, samt att få ut information om integrationsfrågor. Informationen ska i första hand förmedlas via vår hemsida, men också i tryckt media (kortfattad information om viktiga beslut i Bohusläningen)</p> <p>Specialinriktad samhällsinformation till våra invandrargrupper.</p>	<p>Dokumentation av tidning och avsnitt på webben.</p>	<p>Kortfattad lättläst information om viktiga beslut alternativt samhällsinformation på kommunens sidor i Bohusläningen 10 ggr/år. Samma information ska läggas in på webben.</p> <p>Öka tillgänglighet och förståelse av information till medborgarna.</p>	<p>Inom ram</p> <p>20 000kr/år</p>
<p>2. Få egen ökad kunskap om andra nationaliteter och integration, samt information om hedersrelaterad problematik. Syftet är att ytterligare förbättra förståelsen och kunskapen kring ämnet.</p>	<p>Egen utvärdering efter utbildning om hur den har påverkat gruppens arbetssätt och bemötande.</p>	<p>Obligatorisk utbildning 1 gång per år för alla arbetsledare, samt erbjudande om seminarier för medarbetare.</p>	<p>200 tkr/år.</p> <p>60 000 kr/år</p>
<p>3. En modell för ideellt faddersystem.</p>	<p>Utvärdera invandrarnas uppfattning om det stöd faddrarna givit.</p>	<p>Ca 10 faddrar. Resultat: upplevt ökat stöd för invandrarna.</p>	<p>Inom ram</p>
<p>4. Få till stånd fysiska väl fungerande mötesplatser där invandrare och svenskar träffas.</p>		<p>2-3 mötesplatser Hovhult/Dalaberg, Tureborg, Centrum.</p>	<p>1,5 milj. /mötesplats</p>

<p>5. Skapa vissa förutsättningar för genomförande av projekt och aktiviteter genom finansiellt stöd/ansökningar genom EU och andra finansieringsinsatser, samt kompetens- och resursstöd genom upparbetade nätverk och kontakter.</p>	<p>Uppföljning via dokumentation och projektmål.</p>	<p>Extern finansiering med minst 500 000 kr under perioden 2008-2010.</p>	<p>Inom ram</p>
<p>6. Utökning av Personlig Utvecklingstjänst (PUT) antingen inom kommunens organisation, alternativt i privat sektor.</p>	<p>Följa upp antal och inom vilka områden årligen.</p>	<p>5 platser.</p>	<p>1 530 tkr/år.</p>
<p>7. Öka möjligheterna för kvinnor och män med utländsk bakgrund att starta och driva företag. Tillsammans med Lysekils, Trollhättans kommun och kommunalförbundet Fyrbodals, inleds under hösten 2007 ett samarbete med Internationella Företagarföreningen i Sverige (IFS). IFS kommer att ha ett rådgivningscentrum i Uddevalla.</p>	<p>I projektet finns ett antal temaindikatorer som följs upp: - antal nya arbetstillfällen/ nya företag - antal företag i nätverk - antal kunskapskvällar - antal deltagare på kunskapskvällar</p>	<p>Att stärka målgruppen i deras roll som blivande eller befintliga företagare.</p>	<p>66 tkr/år.</p>
<p>8. Högskolecentrum – utbildning inom entreprenörskap. Inom entreprenörskap kommer vi att arbeta med att skapa möjligheter för egenföretagande kopplat till utveckling och utbildning. Ambitionen är även att skapa samarbete med organisationer som främjar förutsättningarna för nyföretagande för personer med utländsk bakgrund.</p>	<p>Under kommer en entreprenörspark etableras inom ramen för Högskolecentrum Bohusläns etablering. Entreprenörsparkens inriktning och form styrs av ett partnerskap med näringslivsdominans. Entreprenörsarenan Bohuslän en bransch-oberoende inkubator byggs upp under perioden. Inom entreprenörsparken planeras ett nära samarbete /samlokalisering med organisationer med fokus kring entreprenörskap och integration samt även resurser för uppsökande verksamhet. Under planperioden etableras tre till fem entreprenörsutbildningar / kurser.</p>	<p>Öka antalet nyföretagare i Uddevalla och öka antalet nyföretagare med utländsk bakgrund. Jämförande statistik mellan kvinnliga och manliga nyföretagare och studerande. Statistik angående antalet eftergymnasiala och antal högskolestuderande totalt och inom entreprenörskap. inom KS disponibla medel; Entreprenörsarenan Bohuslän</p>	<p>1,1 mkr/år. Finansieras 2008-2009</p>

<p>9. Utveckla och samordna folkhälsoarbetet utifrån det nationella folkhälsomålet om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.</p>	<p>Uppföljning via välfärdsbokslut.</p>	<p>Att vi ska ha jämförande statistik mellan kvinnor och män och mellan personer med svensk respektive utländsk bakgrund (utifrån tillgänglig offentlig statistik).</p>	<p>Inom ram</p>
<p>10. Att via utredningar och remissvar, belysa frågeställningen utifrån ett integrations-/utanförskapsperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv.</p>	<p>Uppföljning via IT-stödet för vår styr- och ledningsmodell (VUV-IT)</p>	<p>100 % utredningar och remissvar (där det är relevant) har belyst detta perspektiv.</p>	<p>Inom ram</p>
<p>11. Utarbeta en rutin för hur kommunens förvaltningar ska tillhandahålla minst 50 praktikplatser per år.</p>	<p>Färdigställd rutin ska vara tillgänglig och inarbetad hos alla förvaltningar vid fastställt datum.</p>	<p>Rutinen ska vara klar våren 2008.</p>	<p>Inom ram</p>
<p>12. Utredda hur funktionen bovärdar skulle kunna fungera (uppdrag från tidigare Integrationspolitiskt program).</p>		<p>Utredningen klar 2008.</p>	<p>Inom ram</p>
<p>13. Information på olika språk vid allmänna val.</p>		<p>Informationen tillgänglig på medborgarkontoret, bibliotek, vallokaler, samt uddevalla.se.</p>	<p>Inom ram</p>
<p>14. Inför ESF utlysning 3 nov-9 jan 2009, söka medel för en satsning på personliga utvecklingstjänster inom den privata sektorn. Arbetsmarknadsavdelningen skriver en ansökan utifrån de erfarenheter vi har av PUT (Personlig Utvecklingstjänst) i vår egen organisation.</p>	<p>Avvakta besked från ESF om vi får projektansökan beviljad.</p>	<p>Ambitionen är att få fram 10 platser inom Uddevallas näringsliv under tiden 2009-2010.</p>	<p>300 000 kr/år och plats</p>
<p>15. Skapa förutsättningar för att starta upp verksamheten ”Sharaf hjältar”, som bygger på unga modiga killar och tjejer som uppmärksammas positivt när de vågar ta avstånd från hedersförtrycket.</p>	<p>Uppföljning via dokumentation.</p>	<p>Att verksamheten skall ha startat och gärna i samverkan med andra kommuner i Fyrbodal.</p>	<p>200 000 kr/år</p>

4.4 Tekniska kontoret

Uppdrag	Uppföljning	Ambitionsnivå/Mål	Uppskattad/ beräknad kostnad
1. Praktikplatser	Redovisning av antal praktikanter som vi tagit emot, lämnas i samband med årsbokslut.	Öka antalet.	Inom ram
2. Stimulera till utbildning i integrationsfrågor inom egna organisationen.	Redovisning i samband med årsbokslutet, om antalet arbetsledare som deltagit på utbildning.	Minst en årlig utbildningsinsats för alla arbetsledare.	Inom ram
3. Medverka med samhällsinformation från tekniska verksamheter vid introduktion till nyanlända invandrare.	Redovisning i samband med bokslut hur vi medverkat på introduktionsmöten enligt målsättning.	Deltagande minst en gång/termin.	Inom ram
4. Kartläggning av rådande boendesituation i kommunens (tekniska kontoret) eget bostadsbistånd (som ett första inslag i försöket att bryta bostadssegregationen).	Redovisning av nuläget till nämnden på januari sammanträdet 2008. Därefter politiskt ställningstagande om åtgärder.	Målet sätts efter att kartläggningen är redovisad till nämnden.	Inom ram
5. Samverkan över förvaltningsgränserna i forumet Navet.	Redovisning av antalet aktiviteter som Navet genomfört.	Utökning av antalet aktiviteter med minst 1 per år.	Inom ram
6. Framställning av informationsmaterial till invandrare om Renhållnings- och VA-verksamhet.	Följs upp i samband med årsbokslut.	En ny ”folder” ska vara tryckt och utdelad under 2009.	Inom ram

4.5 Räddningstjänsten

Uppdrag	Uppföljning	Ambitionsnivå/Mål	Uppskattad/ beräknad kostnad
1. Praktikplatser.	Samråd med invandrarservice.	2 tim/dag under hela perioden.	Inom ram

2. Information om den egna verksamheten.	Samråd med invandrarservice.	1 gång per kvartal under hela perioden.	Inom ram
3. Utbildning/information till egen personal om andra kulturer.	Samråd med invandrarservice.	2-4 tim/arbetstagare en gång under perioden.	Personalkostnad cirka 20 tkr

4.6 Barn- och utbildningsförvaltningen

Uppdrag	Uppföljning	Ambitionsnivå/Mål	Uppskattad/beräknad kostnad
1. Föräldrasatsning (föräldracirklar). Barn och utbildningsförvaltningen skall anordna studiecirkelverksamhet som ett led i arbetet med föräldrastöd. För att bättre fungera som samhällsintroduktion för nyanlända föräldrar, är det bra om grupperna består av föräldrar med svensk bakgrund tillsammans med föräldrar med utländsk bakgrund.	Utvärdering och rapportering till berörda chefer. Ansvarig: Förskolechef och grundskolechef.	Målet är att föräldrarna ska fortsätta vara föräldrar i det nya landet. Att känna till skolan och ungdomars uppväxtvillkor så att inte barnen tar över föräldraskapet. Föräldracirklar kommer att genomföras.	Inom ram i samverkan med socialtjänsten
2. Utbildningssatsning på anställda. Målgrupp är lärare och annan skolpersonal.	Uppföljning kommer att ske via enkät till de som genomgått kursen. Ansvarig: Skolformscheferna.	Öka kunskapen i mångfaldsfrågor hos personal och politiker. Kursen "Mångfald i skolan" som riktar sig till skolans personal från lärare till skolpolitiker. Förhoppningen är att den ska bli stadigt återkommande. Kursen är inte obligatorisk och omfattar 6 ggr om 4 h vardera, sammanlagt 24h. Kursen tar även upp hedersrelaterade företeelser och tänkande.	70 000:-

<p>3. Satsningar på elever så att fler går ut år 9 med godkända betyg och är behöriga till gymnasieskolan.</p>	<p>Utvärdering som rapportering till berörda chefer. Ansvarig: Grundskolechef.</p>	<p>Målet är att öka andelen elever som lämnar grundskolan med godkända betyg. Bland de som idag inte får godkända betyg är elever med invandrarbakgrund överrepresenterade.</p>	<p>Ev. projektpengar från Skolverket. Annars är kostnaden 150 000:-/år.</p>
<p>4. Rådslag med elever om integration.</p>	<p>Feedback till elever och organisation angående de förslag som har lämnats.</p>	<p>Få fram förslag på hur förvaltningen kan förbättra integration.</p>	<p>10 000:-</p>
<p>5. Öppet forum i samverkan mellan kommunala förvaltningar, näringsliv, intresseorganisationer och politiska partier. Syftet är att kartlägga befintliga integrationsresurser, skapa mötesplats och kontakter över organisationsgränser.</p>	<p>Det är svårt att på kort sikt mäta effekterna av denna insats. Ev. uppföljning genom fortsatta möten en gång om året.</p>	<p>Öppna möjligheter för tvärsamarbete och kompetenshöjning i de olika organisationerna. Kulturella mentorer för ensamkommande flyktingbarn. Samverkan mellan IV, socialtjänsten och invandrar- och flyktingsektionen.</p>	<p>Inom ram Bidrag sökt för finansiering av tjänst.</p>
<p>6. Grundskolan och gymnasieskolan ska verka för att studiehandedning på modersmålet kan ges.</p>	<p>Rapporteras vid delårsbokslut T1. Ansvarig: Varje rektor.</p>	<p>Elever ska lämna skolan med godkända betyg.</p>	<p>4 x 100 % modersmåls lärare 1 800 000:-/år</p>
<p>7. Förskolan och skolan skall skapa ett långsiktigt utbyte mellan enheter och åldersgrupper för att motverka segregering och utanförskap.</p>	<p>Rapporteras vid delårsbokslut T1. Ansvarig: Skolformscheferna.</p>	<p>Öka kunskap om och förståelse för varandra hos elever och personal i våra verksamheter. Tänkbara aktiviteter: - Aktivitetsdagar - Växla grupp, klass, lärare, skola under viss tid - Friluftsdagar/ idrottsturneringar - Fadderklasser - Föräldraresurser - Värderingsövningar och rollspel</p>	<p>Inom ram förutom kostnad för modersmåls lärarna Utökad tid för modersmåls lärare 900 000:-/år</p>
<p>8. Vuxenutbildningen skall stärka invandrare inför inträdet på den svenska arbetsmarknaden.</p>	<p>Rapporteras i årsbokslutet. Ansvarig: Vuxenutbildningschef och rektor.</p>	<p>Vuxna invandrare skall lära sig svenska och få ett arbete. Inom ramen för SFI-undervisningen, skall praktik- och lärlingsplatser ordnas.</p>	<p>Inom ram</p>

4.7 Kultur och Fritid

Uppdrag	Uppföljning	Ambitionsnivå/Mål	Uppskattad/beräknad kostnad
1. Praktikplatser.	I nämndens styrkort.	Under 2008 fastställs ett nuläge och ambitionen är att öka antalet praktikplatser.	Inom ram
2. Aktivt arbete med personalens inställning/attityder till invandrare.	I nämndens styrkort en gång per år.	Ett utbildningstillfälle för all personal under perioden.	Inom ram
3. Information om kultur och fritids verksamhet för SFI-studerande.	I nämndens styrkort.	En gång per termin.	Inom ram
4. Fortsatt arbete med integration av kultur och fritids mötesplatser.	Mäts med temperaturmätning vartannat år. Uppföljning i nämndens styrkort.	Arbetet med integration ska öka.	Inom ram
5. Arbeta för ytterligare en mötesplats på Dalaberg enligt det upplägg som föreslagits av Navet.	Uppdraget redovisas fortlöpande till nämnden.	En lokal med café-möjligheter finns tillgänglig under perioden.	Inom ram

5. Utvärdering, revidering och resurser

Program för Integration ska utvärderas senast efter 5 år och en ny revidering därefter.

Uppföljning av förvaltningarnas uppdrag och satta mål sker årligen inom ramen för ordinarie styr- och ledningssystem och dess IT-stöd, VUV-IT.

I den årliga planeringsprocessen ska alla nämnder ta ställning till vilka mål och prioriteringar från Program för integration och motverkande av utanförskap, som de ska arbeta med för nästkommande treårsperiod (flerårsplanen) och vilka ev. resurser (budgeten) som krävs för att uppnå målen.